

KIMITOÖN KEMIÖNSAARI

KOULUN KRIISITOIMINTAMALLI

Sisältöluettelo

- 1. Johdanto**
- 2. Kriisiryhmä**
 - 2.1 Kriisiryhmän jäsenet**
 - 2.2 Kriisiryhmän tehtävät**
- 3. Vakavaa onnettomuus koululla**
- 4. Yhteydenpito tiedotusvälineisiin**
- 5. Oppilaan kuolema**
- 6. Opettajan tai työntekijän kuolema**
- 7. Itsemurha**
- 8. Oppilaan lähiomaisen kuolema**
- 9. Oppilaiden kohtaaminen surussa**
 - 9.1 Keskustelu surevan oppilaan kanssa**
 - 9.2 Keskustelu luokassa**
- 10. Väkivalta tai väkivallan uhka**
- 11. Vakava sairaus**
- 12. Tietoa vanhemmille**
- 13. Hyvä tietää**
 - 13.1 Rituaalien merkitys**
 - 13.2 Hyvä muistaa**
 - 13.3 Onnettomuuden aiheuttamia reaktioita**

1 Johdanto

Kemiönsaaren kunnan kriisisuunnitelma on laadittu kaikille koulussa työskenteleville avuksi kriisitilanteiden hoitamisessa. Kriisisuunnitelman tavoitteena on auttaa toimimaan kriiseissä nopeasti, tehokkaasti ja hallitusti. Kriisisuunnitelma on tukena ja apuna luokanvalvojalle tai luokanopettajalle heidän auttaessaan lapsia ja nuoria kohtaamaan surua ja kuolemaa. Tämän kriisisuunnitelman on tarkoitus olla kaikkien Kemiönsaarten koulujen yhteinen, jota kukin koulu voi tarpeittensa mukaan muokata kuitenkin niin, että toimintamallit ovat kirjallisesti dokumentoituja ja opetussuunnitelman liitteenä.

2 Kriisiryhmä

Rehtori vastaa siitä, että jokaisessa koulussa on kriisiryhmä. Kriisiryhmän puheenjohtajana ja kokoonkutsujana toimii rehtori tai hänen määräämänsä henkilö. Kriisiryhmä kokoontuu rehtorin tai hänen määräämänsä henkilön kutsusta välittömästi, kun kriisitilanne on syntynyt. Suositeltavaa on, että kriisiryhmän jäseninä toimivat koulun eri ammattiryhmien edustajat, kuten opettaja, terveydenhoitaja tai koulukuraattori.

Tilanteita, joissa kriisiryhmää voidaan tarvita, ovat esimerkiksi vakava onnettomuus, kuolemantapaus tai väkivaltatilanne.

2.1 Kriisiryhmän jäsenet

Rehtori _____ puh. _____

_____ puh. _____

_____ puh. _____

_____ puh. _____

_____ puh. _____

_____ puh. _____

_____ puh. _____

2.2 Kriisiryhmän tehtävät

Kriisiryhmän tehtävänä on organisoida toiminta kriisitilanteessa. Sen tulee

- päättää, mihin toimiin koulussa ryhdytään ja miten
- päättää mahdollisen ulkopuolisen avun tarpeesta (ketä se kutsuu apuun?)
- huolehtia, että kriisiapua annetaan tarvittavan pitkään
- huolehtia, että kukaan ei jää yksin vaikeassa tilanteessa
- arvioida tilannetta ja toimintaa jälkeenpäin
- hankkia kouluun kriisiensiapulaatikko, jonka päivittämisestä joka lukuvuoden alussa (tai muulloin tarpeen mukaan) rehtori huolehtii.
- Kriisiensiapulaatikkoon tulee hankkia ainakin kynttilöitä, tulitikkuja, valkoinen pöytäliina, valokuvakehys, musiikkia sekä kirjallisuutta. Lisäksi laatikossa on oltava kriisisuunnitelma ja ajan tasalla olevat oppilaslistat, joissa oppilaiden vanhempien yhteystiedot

3 Vakava onnettomuus koululla

- Anna välittömästi ensiapua ja varmista toisten turvallisuus
- **Soita hätänumeroon 112**
- Ota yhteys rehtoriin. Rehtori kokoaa kriisiryhmän ja ottaa yhteyden lähiomaisiin
- Jos kyseessä on kuolematapaus, rehtori on yhteydessä poliisiin, joka vie kuolinviestin henkilökohtaisesti omaisille

Tärkeät puhelinnumerot

YLEINEN HÄTÄNUMERO	112
AMBULANSSI, PALOKUNTA	112
POLIISI	112
KEMIÖN TERVEYSASEMA	421588
TAALINTEHTAAN TERVEYSASEMA	4661890
SALON SAIRAALA	3144529
TYKS	3131222
MYRKYTYSTIETOKESKUS	09-471977
Varanumero, HUS Lastenkliniikka	09-4711

TAKSI KEMIÖ

0400-228294	ANTTIS TAXI
0400-221770	FRIBERG
0400-655655	HELLSBERG
0400-554900	HOLLSTEN
0400-328474	SIMOLA
040-7314045	SJÖBLOM
0400-531865	VIHERLAAKSO

TAKSI DRAGSFJÄRD

424783	GINSTRÖM
0400-227484	GUSTAFSSON
0400-539386	LINDEN
0400-213789	ROMAN
0400-121122	SAHLGREN
0400-225534	SANDBORG
0400-399555	SUOMINEN
040-5500474	UGGELDAHL

TAKSI VÄSTANFJÄRD

050-5621260	BÖRMAN
0400-122859	JOHANSSON
0400- 110550	WALLENIUS

KEMIÖNSAAREN SEURAKUNTA	041-4314373
SEURAKUNNAN NUORISOTYÖNOHJAAJA	050-4128980

4 Yhteydenpito tiedotusvälineisiin

Rehtori tai hänen määräämänsä henkilö hoitaa yhteydenpidon tiedotusvälineisiin. Rehtorin on hyvä muistaa seuraavat asiat tiedotusta hoitaessaan:

- muista, että Sinä rehtorina olet vastuussa sekä ulkoisesta että sisäisestä tiedottamisesta koulusi osalta: ota aloite, vastuu ja johtajuus käsiisi
- kriisi-informaation arvo on suurin silloin, kun se on oikeaa, ajankohtaista, ymmärrettävää, uskottavaa ja luotettavaa
- varaudu, ennakoij ja suunnittele, miten tiedotat mahdollisissa kriisitilanteissa ja toisaalta, miten suojelet oppilaita ja henkilökuntaa (esim. koulun sulkeminen toimittajien pääsylvtä). Mieti, mitä asiasta on tiedotettava ja kenelle. Muista, että kaikkea ei voi kertoa, mm. lainsäädäntö ja vaitiolovelvollisuus sekä yksityisyyden suoja rajoittavat tiedottamista
- selvitä itsellesi mahdollisimman tarkasti
 - mitä on tapahtunut? (onnettomuus, vakava sairaus, itsemurha, jotain muuta)
 - kenelle on tapahtunut? (oppilaalle, opettajalle, jollekin muulle)
 - miten, missä ja milloin tilanne syntyi? (koulussa, oppitunnilla, koulun ulkopuolella)
 - mikä on tämänhetkinen tilanne?
 - mitä seurauksia tapahtuneella on?
 - mikä tilanteen aiheutti?
- anna kriisiin liittyvistä asioista tietoa riittävästi ja kyllin usein: tiedota lisää silloin, kun jotain uutta ja olennaista kerrottavaa ilmaantuu viestinnässä
- pitäydy tosiasiassa: ole avoin ja rehellinen, älä ryhdy arvailemaan äläkä spekuloidaan missään vaiheessa
- älä provosoidu, älä liioittele äläkä vähättele
- muista inhimillisyys, lämpö ja myötäeläminen
- kohtele tiedotusvälineiden edustajia mahdollisimman tasapuolisesti

5 Oppilaan kuolema

- Tiedon vastaan ottanut henkilö hankkii oikeaa tietoa ja ottaa yhteyden rehtoriin
- Rehtori kutsuu kriisiryhmän ja asianomaisen luokanvalvojan koolle välittömästi
- Kriisiryhmä kutsuu opettajakunnan koolle keskustelua varten
- Jos kuolema on tapahtunut koulussa tai koulumatkalla, rehtori on yhteydessä poliisiin joka vie kuolinviestin henkilökohtaisesti omaisille. Viestin mentyä kuolleen lapsen kotiin viranomaisten kautta rehtori on vielä yhteydessä lapsen omaisiin. Koulu lähettää kotiin surunvalittelukukat tai – adressin.
- Vanhempien kanssa sovitaan koulun toimenpiteistä
- Oppilaan kuolemaa ja sen aiheuttamaa surua käsitellään kuolleen oppilaan luokan kanssa luokanvalvojan ja/tai kriisiryhmän jäsenen johdolla. Kuolemasta ja kuolintavasta, esim. onnettomuus, sairaus tai itsemurha, on lupa kertoa oppilaille, mutta yksityiskohtia ei saa

kertoa. Oppilaita autetaan purkamaan ajatuksiaan ja tunteitaan ja heille kerrotaan mahdollisista surureaktioista. Muiden luokkien luokanvalvojat kertovat asiasta omille oppilailleen.

- Kun oppilaat ovat saaneet tiedon, nostetaan lippu puolisalkoon ja vietetään hiljainen hetki kuolleen muistoksi
- Koulussa järjestetään muistotilaisuus. Kuolleen oppilaan vanhemmat voidaan kutsua mukaan
- Jos kuolema on tapahtunut loman aikana, järjestetään tarvittaessa koulussa jälkikäteen muistotilaisuus. Tästä tulee neuvotella omaisten kanssa
- Tarvittaessa työntekijöille ja oppilaille voidaan järjestää psykologinen jälkipuinti, jonka toteuttaa koulun ulkopuolinen asiantuntija

Kaikessa toiminnassa koulun on pyrittävä kunnioittamaan omaisten toiveita.

6 Opettajan tai työntekijän kuolema

- Rehtori on yhteydessä kuolleen omaisiin
- Rehtori kutsuu koolle kriisiryhmän, joka päättää, miten koulussa toimitaan
- Rehtori tai kriisityöryhmän jäsen keskustelee asiasta kyseisen opettajan/ luokanvalvojan luokan kanssa. Muiden luokkien kanssa asiasta keskustelee oma opettaja/ luokanvalvoja tai joku kriisiryhmän jäsen
- Tällainen kriisitilanne koskettaa koko henkilökuntaa. Jos tuntuu, ettei itsellä ole voimia asian käsittelyyn luokan kanssa, on tärkeää siirtää asian käsittely luokan kanssa toiselle (esim. kriisiryhmän jäsenelle). Lasten ja nuorten kannalta on parempi, että asiasta keskustelee henkilö, joka kykenee sillä hetkellä olemaan mahdollisimman rauhallinen
- Koulussa pidetään muistotilaisuus. Koulu lähettää omaisille adressin tai kukat. Rehtori sopii omaisten kanssa koulun työntekijöiden ja oppilaiden mahdollisesta osallistumisesta hautajaisiin
- Kuolleen työntekijän työtovereille (ja tarvittaessa oppilaille) voidaan järjestää psykologinen jälkipuinti, jonka toteuttaa koulun ulkopuolinen asiantuntija

7 Itsemurha

- Tapahtunut voi aiheuttaa kouluyhteisössä työskenteleville (oppilaat, opettajat, muu henkilökunta) ahdistavia tunnekokemuksia, jonka vuoksi tapahtunutta ei pitäisi jättää käsittelemättä
- Itsemurhan käsittely on myös kouluyhteisössä erityisen tärkeää, koska itsemurha saattaa toimia ongelmanratkaisumallina muille
- Yhteistyö omaisten kanssa on hyvin tärkeää. Asiallinen tieto itsemurhaan johtaneista syistä helpottaa asian käsittelyä
- Rehtori sopii kuolleen lapsen vanhempien kanssa koulun toimenpiteistä ja hautajaisiin osallistumisesta vanhempien toivomuksia kunnioittaen
- Rehtori tai hänen määräämänsä henkilö kutsuu kokoon kriisiryhmän, joka päättää toimista.
- Tieto itsemurhasta annetaan ensin koulun työntekijöille, mitä ja miten oppilaille kerrotaan asiasta. Asiallisella informaatiolla ja psyykkisellä tuella ehkäistään uusia itsemurhatapauksia
- Kuolintavan yksityiskohtia ei kerrota
- Opettaja ja/tai kriisiryhmän jäsen käsittelevät asiaa kuolleen lapsen luokan kanssa
- Muiden luokkien opettajat (tai kriisiryhmän jäsen) käsittelevät asiaa omien oppilaiden kanssa

- Jos itsemurha tapahtuu koulupäivän aikana, huolehditaan siitä, etteivät oppilaat pääse tapahtumapaikalle tai jos jo ovat paikalla, poistuvat sieltä heti. Kutsutaan ambulanssi, poliisi ja koulun kriisiryhmä. Suruviestin kotiin vie poliisi. Tämän jälkeen rehtori on yhteydessä kotiin. Kuolleen ystäville ja luokalle sekä henkilökunnalle on syytä järjestää psykologinen jälkipuintitilaisuus
- Käsiteltäessä asiaa oppilaiden kanssa on erityisen tärkeää korostaa sitä, ettei kenenkään tarvitse jäädä ongelmiensa kanssa yksin, vaan apua on saatavilla.

8 Oppilaan lähiomaisen kuolema

- Jos oppilas tai hänen lähiomaisensa sitä pyytää, kerro tapahtuneesta ryhmällesi ja keskustele asiasta, mikäli oppilaat tuntuvat sitä haluavan
- Voit myös tiedustella oppilaan vanhemmilta ja oppilaalta, haluavatko he, että tapahtumasta kerrotaan luokalle ja keiden kanssa oppilas haluaa puhua asiasta
- On toivottava, että oppilaan opettaja/ luokanvalvoja ja luokkatoverit ottavat huomioon luokkatoverinsa surun jollain tavalla (esim. kukat, hiljainen hetki jne.)
- Surun kohdanneella oppilaalla voi olla vaikeuksia puhua läheisen kuolemasta
- Keskittyminen ja/ tai opiskelusta suoriutuminen voi olla surun vuoksi vaikeaa
- Jos oppilas jää pois koulusta eikä kotoa ole otettu yhteyttä, soita kotiin, kuten tavallisestikin ollessasi huolissasi oppilaasta

9 Oppilaiden kohtaaminen surussa

9.1 Keskustelu surevan oppilaan kanssa

- Ole järkevä ja herkkä, älä tunkeileva
- Kuuntele, mitä oppilas haluaa
- Vältä ilmaisua, johon et ole valmistautunut
- Älä käytä fraaseja ”voi sinua raukka” tai ”tiedän, millaista sinulla on ollut”
- Lohduta mielellään tavalla, joka tulee luonnostaan

Ilmoita mielellään luokalle oppilaan ollessa mukana, mutta ei ennen, kun olet keskustellut oppilaan tai kodin kanssa.

Mobilisoi ystävätukea

- Informoi lapsia tavallisista reaktioista
- Anna heidän kertoa millä tavalla he voivat antaa tukea
- Anna myös neuvoja millä tavalla he voivat auttaa

Suunnittele koulutilannetta

- Sovita opetussuunnitelmaa tilanteeseen mahdollisuuksien mukaan
- Anna ylimääräistä aikaa kokeissa

Jotta autettaisiin lasta puhumaan, voidaan kertoa jostakin toisesta samanlaisesta tilanteesta. ”Hänestä tuntui, tai hän teki niin tai näin” voi auttaa ja tukea lasta puhumaan.

9.2 Keskustelu luokassa

Oppilaan kuolemaa ja sen aiheuttamaa surua käsitellään kuolleen oppilaan luokan kanssa luokanvalvojan ja/tai kriisiryhmän jäsenen johdolla. Käydään läpi tapahtunutta. Kerro, että ihminen reagoi monella eri tavalla.

On tärkeää, että päätetään etukäteen keskustelun säännöistä, jotta tilanteesta saadaan mahdollisimman turvallinen ja luottamusta herättävä

- luokan ulkopuolisille ei saa kertoa, mitä luokkatoverit ovat ajatelleet, tunteneet tai kokeneet. He saavat sitä vastoin kertoa, mitä he itse ovat ajatelleet tai tunteneet
- ketään ei saa jälkikäteen kiusata tai kritisoida siitä, mitä hän sanoi tai kuinka reagoi. On täysin luvallista, jos joku itkee tai suuttuu eikä siitä saa moittia.
- kuka tahansa voi puhua puolestaan, mutta kukaan ei voi puhua toisen puolesta

Tosiseikat

Kerro niin konkreettisesti kuin mahdollista tapahtuneesta. Anna oppilaille aikaa ja mahdollisuus keskustella tunteistaan ja ajatuksistaan. Huhupuheiden estämiseksi on hyvä, jos jokainen kertoo mitä ovat saaneet tietää, keneltä ja milloin. Tämä antaa yhteisen lähtökohdan tapahtuneen ymmärtämiseksi.

Ajatuksia

Elleivät oppilaat spontaanisesti kerro vaikutelmistaan, voivat seuraavat kysymykset avata sulut: ”Kuuliko joku teistä hänen huutavan, kun hänen ylitse ajettiin?” tai ”Mikä oli sinulle vaikeata?”. Tärkeätä, että lapset yksityiskohtaisesti saavat pukea vaikutteensa sanoiksi. Tämä koskee kaikkia aisteja: mitä hajuja tunsi, mitä kehollaan tunsi, mitä näki ja mitä kuuli.

Tunteiden ilmaisutapoja

Kun oppilas pukee tunteensa sanoiksi, keskustelun vetäjän ei pidä sanoa ”niin, se on ihan normaalia”, vaan hyvä tapa jatkaa on kysyä ”onko joku toinen kokenut samalla tavalla?”. Käsittele eri ajatuksia ja tunteiden ilmaisutapoja lapsilla/nuorilla.

- välittömät tunnekokemukset onnettomuuden sattuessa
- tunnekokemukset myöhemmin päivällä
- nukkuminen? (esim. painajaiset)
- minkälainen vointi on nyt?
- Muistelkaa yhdessä koulutoveria

Etenkin pieniä lapsia voi rohkaista sanojen sijaan ilmaisemaan tunteuksiaan piirtämällä tai kirjoittamalla. Esim. lapset ja nuoret voivat saada tehtäväkseen täydentää lauseita, kuten

- ensimmäinen ajatus, kun sain tietää/kuulla siitä, oli että...
- pahin tapahtuneessa on, että...
- eniten minua surettaa, että...

Yhteenveto

Kokoa oppilaiden esittämät ajatukset, tuo esiin yhtäläisyydet ajatuksissa ja reaktioissa sekä painota, että heidän ilmaisutapansa ovat normaaleja

Nimeä tunteet, kuten pelko, tuska, kiukku, kosto, häpeä, syyllisyys ja itsesyytökset

Kerro, että kuolemantapaukset voivat vaikuttaa muistiin ja keskittymiseen usean kuukauden, jopa parin vuoden ajan

Neuvo oppilaita käsittelemään tapahtunutta mm. seuraavilla tavoilla

- keskustele vanhempien kanssa tapahtuneesta
- keskustelu ystävien ja tovereiden kanssa

Keskustelun päättäminen

Tiedustele, jäikö jotain epäselväksi.

Huomioi jos joku oppilas reagoi erityisen voimakkaasti kokoontumisen aikana? Keskustele hänen kanssaan jälkepäin ja ohjaa tarpeen vaatiessa ottamaan yhteyttä johonkin aikuiseen (esim. terveydenhoitajaan, kuraattoriin, luokanvalvojaan)

Miettikää yhdessä miten tulette mahdollisesti osallistumaan hautaamiseen ja muistotilaisuuteen

10 Väki­valta tai väki­vallan uhka

Vakavaa, ennalta arvaamatonta ja äkillistä väki­vallan uhkaa varten tulee kouluilla olla päivitetty pelastussuunnitelma josta ilmenee mm. se, mihin mennään esim. suojaan sen jälkeen, kun koulurakennuksesta on poistuttu.

Koululuokissa tulee olla näkyvillä hätänumerot

Väki­valtatilanteessa toimi seuraavasti:

- Kehota oppilaita lopettamaan väki­valta
- Yritä estää väki­vallan jatkuminen, hae apua muilta aikuisilta, jos tilanteen hallinta tai käsittely sitä vaatii. Pyri suojaamaan muita oppilaita.
- Älä arkaile ilmoittaa asiasta poliisille tai pyytää poliisia paikalle
- Hoida tarvittavat jatkotoimet: kerro rehtorille, opettajille/ luokanvalvojille, kirjaa tapahtuma
- Tarvittaessa kriisiryhmä kokoontuu ja järjestää kriisiapua
- Kaikkien kouluyhteisön aikuisten on oltava valppaita ja valmiita puuttumaan väki­valtatilanteeseen tai väki­vallan uhkaan tai mahdollisiin näkyviin väki­vallan merkkeihin:
 - keskustele oppilaan/ huoltajan kanssa
 - ota yhteys koulukuraattoriin/ terveydenhoitajaan/ lääkäriin
 - informoi sosiaaliviranomaisia ja tee tarvittaessa lastensuojeluilmoitus

11 Vakava sairaus

- Rehtori/ luokanvalvoja sopii sairastuneen ja hänen omaistensa kanssa, mitä tilanteesta kerrotaan – aina on pyrittävä kunnioittamaan sairastuneen henkilön perheen toiveita
- Luokka pitää yhteyttä sairastuneeseen esim. käynneillä hänen luonaan, puhelinsoitoilla, kirjoittamalla tai piirtämällä
- Tarvittaessa otetaan yhteyttä kriisiryhmään, joka järjestää kriisiapua

12 Tietoa vanhemmille

Rehtorin tehtävänä on päättää, mitä ja miten tapahtuneesta tiedotetaan koteihin. Tietoja kriisien käsittelyyn

13 Hyvä tietää

13.1 Rituaalien merkitys

Rituaalien kautta tapahtunut tulee meitä lähemmäksi. Lasten osallistuminen rituaaleihin myötävaikuttaa siihen, että

- tunne epätodellisuudesta pienenee
- estetään mielikuvat. Mielikuvat voivat lukita ihmisen niin, ettei surutyössä voida edetä.
- edistetään ajatusmaista ”otetta” kuolemantapauksesta
- edistetään tunteenomaista kuolemantapauksen käsittelyä

Rituaalit ovat tärkeitä niillekin, joiden on vaikeata ilmaista itseään sanallisesti. Kriisitilanteessa rituaalit ja rutiinit auttavat meitä selviytymään. Rituaali konkretisoi kaiken ja helpottaa asian käsittelyä. Esimerkiksi tilanteissa joissa vainajaa ei löydetä, on hyvä käydä onnettomuuspaikalla.

13.2 Hyvä muistaa

- Älä lähetä oppilaita aikaisemmin koulusta kotiin kuolemantapauksen johdosta
- Anna oppilaille mahdollisuus soittaa kotiin tarpeen vaatiessa
- Lapset olisi hyvä saada nopeasti takaisin kouluun – rutiinit ovat hyväksi
- Luokassa on varattava aikaa tapahtuneesta keskusteluun, ja tarvittaessa järjestää asiantuntijan vetämä debriefing-keskustelu
- Muista informoida vanhempia, kun oppilas tai opettaja on kuollut. Järjestä tarvittaessa vanhempainkokous.
- Oppilaan kuolemantapauksessa anna mielellään hänen pulpetin olla luokassa koko lukukauden
- Oppilaan tai henkilökunnan kuolemantapauksessa huolehdi muistotilaisuuden järjestämisestä koko koululle.
- Älä unohda parasta ystävää – seuraa hänen vointiaan

Anna oikeata ja riittävän täydellistä tietoa sekä korjaa virheelliset huhut, jotta ei synny väärinkäsityksiä.

Salli oppilaiden tunnereaktiot ja anna oppilaiden konkretisoida suru.

- muistotilaisuus koulussa
- luokka mahdollisesti mukana hautajaisissa
- vertauskuvallinen toiminta
- muistopäivät
-

Surua voi myös työstää esimerkiksi seuraavin keinoin: ainekirjoitus, kirje, runot, kertomukset, piirustukset, maalaukset, laulu ja musiikki, draamaleikit, sekä muut liikunnalliset keinot.

13.3 Onnettomuuden aiheuttamia reaktioita

Välittömästi onnettomuuden jälkeen

Fyysiset reaktiot

- vapina
- hikoilu
- pahoinvointi

- oksentelu
- sydämentykytys
- itku

Psyykkiset reaktiot

- hilpeys, euforinen olo
- helpotus: ”olen elossa”
- voimakas tarve saada puhua tapahtuneesta.
- Muuttunut todellisuudentaju: epätodellisuus, epäluuloisuus, turtumus, muuttunut ajankäsitys
- ”Onko tämä vain pahaa unta?”
- ”supermuisti”

Myöhemmät reaktiot (posttraumaattiset reaktiot)

- kuoleman pelko ja mieleen jääneet muistikuvat
- syyllisyydentunne ja kykenemättömyys ilmaista tunteita
- epäluuloisuus ja epämääräinen kiukku
- tarkoituksen hakeminen onnettomuudelle
- traumaattisen tilanteen uudelleen eläminen
- painajaisunia, unihäiriöitä
- ylivalppautta
- keskittymisvaikeudet, tuska
- vähentynyt kiinnostus ja osallistuminen ympäröivään maailmaan
- muisti- ja/tai keskittymiskatkoja
- traumaa muistuttavien tekojen ja tilanteiden välttäminen
- oireiden lisääntyminen traumaa muistuttavissa tilanteissa

Jos huomaat, että oppilas on henkilökohtaisen tuen, avun tai hoidon tarpeessa, huolehdi että hän saa sitä.

Tarkkaile myös omaa jaksamistasi äläkä emmi pyytää itsellesi apua. Kriisiryhmän tehtävänä on huolehtia siitä, ettei kukaan jää yksin vaikeassa tilanteessa.

14 Kriisejä yhteiskunnassa

Koulun tehtävänä on taata oppilaittensa ja henkilökuntansa turvallisuus ja säilyttää työrauha erilaisissa yhteiskunnallisissa kriisitilanteissa, kuten suuronnettomuuksissa tai luonnonkatastrofeissa jne. Koulun tulee antaa asiallista tietoa tapahtuneesta. Asiatietoa on mm. saatavilla www.oph.fi-sivustosta.

MALLI KIRJE

TIEDOTE OPPILAIKEN KOTEIHIN KUOLEMANTAPAUKSEN SATTUESSA

Tänään olemme saaneet tietää, että _____ on kuollut. Me täällä koululla tunnemme suurta surua ja kaipausta. Olemme tänään keskustelleet tapahtuneesta oppilaiden kanssa.

Tulemme lähipäivinä keskustelemaan lisää koska on tärkeää, että oppilaat saavat mahdollisuuden keskustella ja ilmaista tunteitaan.

Tarvittaessa perheenne voi olla yhteydessä kouluun.

Ystävällisin terveisin

_____ koulu ___/___ 20_____

Rehtori: _____

Puh: _____

Luokanopettaja/valvoja: _____

Puh: _____

